

Ög 219. Lundby, Lillkyrka sn.

Pl. 119, 120.

Litteratur: Brev från kyrkoh. Dan. P. Kernell dat. Lillkyrka Prästgård 4 okt 1792, i Elers: Historia om vägarna i Sverige, Östergötland, hdskr i Uppsala univ.-bibl.; Lillkyrka sockens kyrkobok för åren 1739–1829,³ i Vadstena landsarkiv; L. C. Wiede, Brev till B. E. Hildebrand ^{23/12} 1853 (ATA); A. Nordén, Rapport till Riksantikvarien med förslag till fornvårdsåtgärder, ^{12/9} 1941, dnr 3397/41 (ATA).

Äldre avbildning: Teckning i ovanstående kyrkobok, under år 1740;⁴ L. C. Wiede, teckning i manus till Östergötlands Runurkunder (tryckt 1875) (ATA).

Runstenen synes ursprungligen ha stått rest invid den nu utplånade s.k. »Kungsvägen» eller »Kungsstigen» från Norrköping till Linköping i dess äldre sträckning över Kullerstad och Lillkyrka, se A. Nordén, Östergötlands järnålder II, s. 198. Om stenens ursprungliga läge och anordningarna kring densamma berättas i Elers bekanta svenska vägghistoria: »Bredvid den gamla Kongsvägen på Lundby gårde finnes en nu oläslig Runsten, nästan aldeles omkullkastad af Bönderna, som brukat åkern, hvilken de upplögt rundt omkring. Uti KyrkoBoken, hvarest denna Sten är afritad, läses, at på norra sidan strax bredvid honom lågo, 1740, uti oval form 30 stycken medelmättiga Gråstenar, som förmentes utvisa sjelfva Graf-stället, men hafva sedermera blifvit borttagna af den, som på samma plats brutit up åker, och finnas icke».

Något 50-tal m. SV om runstenen är den i bygdesägnerna mycket omtalade Högbacken under Rännefjälla, nu omfattande något tiotal högar och inuti fylla smärre stensättningar. Den största högen ligger åt stenen till och mäter 8 m. i diam. På tre sidor inhägnas gravfältet av en stensträng, varav en sida är omkr. 25, en annan omkr. 30 m. lång. Då runstenen rests invid »Kungsstigen» i tämligen omedelbar närhet till detta vackert inhägnade gravfält, synes sambandet mellan runstenen och bygdegravfältet uppenbart. — Gravfältet är nu skadat av stentäkt, vilket styrker sockenprästens uppgift 1792 om gråstenars bortforslande från runstenens omedelbara omgivning.

Inskrift:⁵

au-qutr : risþi : stin : þansi : rftir : sikfus : mnk · sia ·

5 10 15 20 25 30 35

»Ödgöt (? , Ögöt?) reste denna sten efter Sigfus, sin 'måg' (svärfar, måg, sväger e.d.)»

Till läsningen: Att r. 2 varit ett u ge de bevarade delarna av stavarna vid handen R. 3 befinner sig på ett avstånd från 2 resp. 4, som medger läsningen k, och r. 4 synes avskuren mittpå, så att kanten av bistaven till en a-runan betecknar gränsen för skadan.

Plansch 119b. Ög 219. Lundby, Lillkyrka sn.
Foto Nordén 1941. [Vid planschen står
»Retusch ». Jansson skriver 1947: Duger ej.]

³ Nordén lämnade en tom plats för årtalen. Wessén markerade det tomma utrymmet och skrev i marginalen: »Helst signum, om sådant finnes». Signum är Lillkyrka C:3.

⁴ Wessén skriver i marginalen: »Bör teckningen återges?» Se figur 225.

⁵ Jansson skriver i PM 1947: R[uninskr]. och ö[öfvers]. utgår.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.